

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

Nr. 89 (10147) * 2018 m. lapkričio 28 d., trečiadienis

Kaina – 0,45 Eur

Laba diena

Šiandien – mėnulio pilnatis, nuo penktadienio – delčia. Saulė teka 8 val. 12 min., leidžiasi 16 val. Dienos ilgumas 7 val. 47 min.

Vardadieniai: šiandien – Egmontas, Eidenė, Eidenis, Gintėnė, Gintėnis, Gintilas, Gintilė, Rimgauda, Rimgaudas, Rimgaudė, rytoj – Daujota, Daujotas, Daujotė, Friderika, Fridrichas, Fridrika, Fridrikas, Imantas, Imantė, Imina, Iminas, Iminė, penktadienį – Andrė, Andrėja, Andriejus, Andrius, Andrys, Saugarda, Saugardas, Saugardė, Saugina, Sauginas, Sauginė, Saugirda, Saugirdas, Saugirdė.

Lapkričio 29 – Tarptautinė solidarumo su Palestinos tauta diena.
Lapkričio 30 – Šv. Andriejus, Saulės grįžtųjų laukimo pradžia.
Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos Akto diena.

Butkevičiaus puodas prieš Skvernelio katilą 2 p.

Išgyti nuo priklausomybių gali padėti ir artimieji
Kaimynas kaimynui nelygu 3 p.

Vakar, šiandien, rytoj... 4 - 5 p.

4 pagrindiniai saugaus darbo internete principai 5 p.

„Ko reikia gerai kiaušinienei?..“ 6 p.

Pagerbti žemdirbiai, apdovanoti konkurso „Metų ūkis 2018“ dalyviai

Lapkričio 23 d. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre vykusioje žemdirbių šventėje 25 -tą kartą pagerbti konkurso „Metų ūkis“ nugalėtojai ir dalyviai. Pažangiai ūkininkaujantiems, gražiai besitvarkančioms, žemės ūkio verslus plėtojančioms konkurso nominantoms, kitus aktyvius ūkininkus sveikino, teikė padėkas ir dovanas Europos Parlamento, LR Seimo, Žemės ūkio ministerijos, Prienų rajono savivaldybės, Žemės ūkio rūmų, kitų su žemės ūkiu ir žemdirbiais susijusių organizacijų bei įmonių atstovai.

Sveikiname!

Babytė!

Sunku rasti tinkamus žodžius, kuriais sugebėtume atsidėkoti už tai, kad turime Tave savo gyvenimuose. Tariam begalinės meilės pripildytą „AČIŪ“!

Už kiekvieną švelnų ir pamokantį žodį, kurį išstardavo ne draugai, ne pažįstami ir net ne išmintingiausi pasaulio mokytojai, o Tu vienintelė.

Už daugelio metų stiprybę, kuomet nešiojai mus visus ant rankų ir mokei gyvenimo tiesų, kurių dar nežinojo mūsų jauni tėvai.

Už artumą ir rūpestį, prilygstantį saulės šilumai, link kurios visada tiesiasi kiekvieno mūsų rankos.

Už skaniausius pasaulio bulvinius blynus ir kitus skanėstus, kurie sujungia mus prie bendro pietų stalo, prie kurio užaugome ir dalijomės savo istorijomis nuo mažiausių vaikystės dienų.

Už kiekvieną istoriją, kurią išgirdom ne iš rašytojų ar poetų, o Tavo minčių ir patirties.

Už ilgesio pilną žvilgsnį, kuomet išlydi mus išvykstančius namo ir spindinčias akis, kai pasitinki kaskart sugrįžtančius.

Už iškiepytas vertybes ir griežtas pamokas, dėl kurių užaugom dori, darbštūs, sąžiningi ir vieni kitus vertinantys žmonės.

Kasdieną mums Tu tampi tik dar svarbesnė - kiekvieno mūsų paguodos upė ir bet kokį nerimą išsklaidanti saulė. Esi mylimiausia mama, rūpestingiausia žmona, geriausia uošvė ir brangiausia babytė pasaulyje! Anelė Balsevičienė, gyvenančią Prienų rajone, Gripiškių kaime, su 75 -ojo gimtadienio jubiliejumi sveikina ir šilčiausius linkėjimus siunčia Tave be galo mylintys artimieji!

Būk laiminga!

„Metų ūkis 2018“ organizatoriai su konkurso nugalėtoju A.Andriukevičiumi ir antrą vietą užėmusiu G.Petraška (dešinėje).

Konkursą „Metų ūkis 2018“ mūsų rajone daugelį metų organizuoja ir vertinimo komisijoje dirba partneriai: Prienų r. ūkininkų sąjunga, Prienų rajono savivaldybė, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Prienų biuras, „Gyvenimo“ laikraščio redakcija. Jų atstovai – Martynas Butkevičius, Alvydas Vaicekuskas, Mindaugas Norkevičius ir Ramutė Šimukauskaitė – pakilo į sceną įteikti apdovanojimų.

Šiame konkurse dalyvavo septyni ūkiai – skirtingų specializacijų ir dydžių. Konkurso nugalėtoju pripažintas modernaus ir konkurencingo augalininkystės ūkio savininkas Algis Andriukevičius (Bačkininkų kaimas, Pakuonio s.), 300 hektarų plote auginantis javus ir

kitas kultūras, gražiai puoselėjantis sodybos aplinką. Jam įteiktas vieno iš konkurso rėmėjų - „Gyvenimo“ redakcijos – tradicinis prizas, medžio skulptoriaus A.Lik drožinys, bei kiti apdovanojimai.

Organizatorių diplomais, dovanomis apdovanoti ir dar dviejų augalininkystės ūkių šeimininkai - konkurso antros vietos laimėtojai – Irena ir Gintautas Petraškos iš Putrišių kaimo, Balbieriškio seniūnijos, bei trečią vietą užėmęs jaunas ūkininkas Donatas Noreika iš Jiezno seniūnijos Strazdiškių kaimo.

Padėkos už dalyvavimą konkurse ir „Gyvenimo“ laikraščio prenumeratos įteiktos ir kitiems ūkininkams – 50 ha mišraus ūkio vystytojams Jurgitai ir Stanislovui Mar-

Trečią vietą užėmęs jaunas ūkininkas D.Noreika iš Jiezno s.

kausams (Intuponių k., Stakliškių s.); tėvų pradėtas augalininkystės tradicijas tęsiantiems Eimantui ir Jovitai Kazakevičiams (Skriaudžių k., (Nukelta į 2 p.)

Gyvenimas –

Jūsų gyvenimo atspindys!

Prenumeratoriai visada laimi!

Pensininkams ir neįgaliesiems taikome 20 proc. nuolaidą

Jau prasidėjo „Gyvenimo“ prenumerata 2019 metams

„Gyvenimas“ - puiki dovana artimiesiems ir draugams! Dovanų kuponus galite įsigyti redakcijoje.

Jūsų laukia ir dovanos: žaidime gali dalyvauti užsisakiusieji „Gyvenimą“ metams bei pusei metų ir atsiuntę kvitą į redakciją iki sausio 1 d.

Visiems prenumeratoriams dovanosime 2019 metų kalendorių!

„Gyvenimą“ galite užsiprenumeruoti paštuose, pas laiškanesius, platavimo agentūroje Birštone, redakcijoje.

Nuomonė

Rytas STASELIS

Butkevičiaus puodas prieš Skvernelio katilą

Elektros energija, gamtinės dujos, šiluma ir greičiausiai automobilių degalai kitamet kainuos brangiau. Suprantama, kad tokios naujienos niekam nepatinka. Tačiau, kita vertus, jos neišvengiamos: esame globalioje rinkoje, kurioje kažkas brangsta, kažkas pinga, kažkas kažkuo spekuliuoja, kažkas kažką subsidijuoja, kažkas plečia, tobulina savo infrastruktūros galimybes (tai taip pat kainuoja). Jei neklystu, patys pasirinkome būti globalioje rinkoje, todėl net prie jos grimasų reikia prisitaikyti. Taigi dabar šis reikalas brangsta. Kas jau niekada nekinta – tai atminties trumpumas.

Mes neprisimename, kad elektros energija mūsų biržoje dar 2014 m. vidutiniškai kainavo 50,13 Eur už megavatvalandę (Eur/MWh). Metais vėliau – 41,92 Eur/MWh. Dar po metų – 36,54 Eur/MWh. Prieš metus – išvis tik 35,13 Eur/MWh. Tačiau šiemet elektros energija rinkoje pabrango vidutiniškai 20 - 30 proc. Tai reiškia, kad 2019 - aisiais pirsime energiją atitinkamai brangiau. Jeigu rastusi stebuklas ir tendencijos nepasivirtintų, tai patikėkite, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ras būdų ir argumentų mažmenines energijos kainas spustelėti žemyn.

Šiandien politikoje vis labiau formuojasi naujas „gero tono“ ženklas – apipilti kritika suskystintų gamtinių dujų terminalą. Esą jis brangus, jo galbūt visai nereikia, o jeigu reikia – tai kitokia. Paklausk tokio veikėjo, ar prisimena, kiek už dujas reikėjo mokėti Rusijos monopolininkams 2010 - 2012 metais, noriu lažintis, kad neprisimins.

Tiesa, keletas reakcijų trumpuopu laikotarpiu vis dėlto keičiasi iš esmės. Kada energijos išteklių kainos rinkoje smunka, politikai neriasi iš kailio ieškodami būdų, kaip jas sumažinti ir vartotojams, derasi, barasi su valstybės valdomomis energetikos įmonėmis, ieško sau populiarių sprendinių. Tarkime pernai energetikos įmonės buvo spaudžiamos sumažinti mažmenines kainas bent viena - kita dešimtają procento dalimi. Rezultatas buvo pasiektas maždaug 0,2 proc. Kaip mažėjant kainoms elgiamės mes – vartotojai? Ogi labai paprastai – iš esmės imame dėl jų mažiau sau kvaršinti galvą, mažiau galvojame apie energijos taupymą, pastatų renovaciją. Kainoms kylant – viskas atvirkščiai: pirmiausiai iškeikiame politikus, tada pamažu įprantame šildyti tik tą būsto dalį, kurioje tuo metu esame, o ten, kur nesame, nespiginame bent jau elektros šviesos. Šiek tiek vėliau, vėl atgaudami pinigų skaičiavimo įgūdžius, pradedame galvoti, kaip čia sutaupius iš esmės. Kitaip tariant, investuojant. Į išmaniąją apskaitą, būsto atnaujinimą, modernesnę įrangą. Žinote, kada, mano nuomone, įvyko kol kas esmingiausia energetikos reforma Lietuvoje? Taigi 1992 - 1993 m. žiemą ir šiek tiek vėliau, kuomet Lietuva neturėjo daug pinigų ir negalėjo nusipirkti rusiško dujų (prieigos prie kitų tiesiog nebuvo), todėl Aleksandro Abišalos vadovautos vyriausybės nustatytos normos daugia- bučiuose buvo – temperatūra 15 laipsnių, karšto vandens – išvis nulis. Tada, nors tai dabar daug kam nepatinka, buvo įstiklinta diduma daugiabučių balkonų. Kreivai, šleivai, net bjauriai. Tačiau visi žmonės yra šiek tiek gyvuliai (esu dabar tikras – ypač tie, kurie išėjo iš sukništo komunistinio socializmo), todėl jiems kartais reikia sudaryti tokias sąlygas, kad imtų patys priimti sprendimus dėl savo geresnio būvio.

Ar p. Abišala buvo žvėris, kuris norėjo brangius lietuvius pakankinti? Tikiu, kad ne. Tai gal galėjo pasiskolinti pinigų kad ir iš tų pačių rusų, kad šalis įsigytų dujų? Teoriškai – taip. Jeigu būtų buvusi galimybė pasiskolinti padoresnėmis už pražūtingas valstybei sąlygomis, tik su rizika, kad tą valdžią pakeičtų bendriniai jakeliūnai vėliau nesiims tirti skolinimosi sąlygų, kad atrastų tiesiog nusikaltimą. Tačiau p. Abišala nebuvo kvailas, be to, valstybiškai mąstantis žmogus, todėl paskatino tą didžią reformą ir nusišvilpt jis norėjo klausydamas įvairių architektūros estetų požiūrio į tipinių projektų neatitinkantį, spontanišką balkonų stiklinimą. O dar p. Abišala daug savo politinių pastangų sudėgino įgyvendindamas Būtingės naftos terminalo projektą. Tai šiaudien, net po to, kai Rusija, regis, amžinam remontui uždarė „Družbos“ vamzdį į Mažeikius, mes visi esame nepadoriai gudrūs ir protingi, nes žinome, kad ne tik naftos, bet ir geros vakarietiškos kokybės benzino galime įsivežti iš įvairių pasaulio kraštų (tą ir darytume, jei negalvotume apie socialines pasekmes Mažeikiams). O anuomet buvome gudrūs, bet pridėję į kelnes: projektas buvo brangus, visiškai atitiko požiūrio „o kam to reikia“ kaštų ir naudos analizės reikalavimus.

Požiūris „o kam to reikia“ (SkGD terminalo, elektros perdavimo linijų sinchronizacijos su Europa, dujų jungties su Lenkija) gyvas ir šiais laikais. Bet ne apie tai.

Svarbiausia pamoka, kurios neišmokome, yra kita. Gal visiškai ir netinka analogija, kad energijos išteklių kainos vystosi panašiai kaip globalus ūkis – ciklais. Tačiau tokių požymių yra. Kada esi priklausomas nuo išorės šaltinių nieko negamindamas (šiuo atveju, elektros), reikia šiek tiek išminties. Jau nekalbu apie tai, kad už energetikos sektorių atsakingi politikai turėtų neužčiaupdami savo burnų aiškinti, kad pigios energetikos tiesiog nėra, bet ir neskubėtų spausti mažmeninių energijos kainų žemyn it spyruoklės. Nes ji suspausta paklūsta tarsi fizikos dėsniams ir kerta atgal atitinkama jėga. Lygiai taip, kaip dabar – 20 - 30 proc. Yra politikų, kuriems nusišypsavo laimė spustelėti spyruoklę žemyn. Tačiau taip jau išeina, kad „juokiasi Butkevičiaus puodas, kad Skvernelio katilas juodas“.

Antrasis, beje, dar nenumano, kad energijos kainų neveikia argumentas „lydekai paliepus, man panorėjus“. Dabartinis premjeras išitinkęs, kad karą su kainomis, taip pat ir energijos išteklių, jam pavyks laimėti. Greičiausiai – ne, tik už pralaimėjimą jo kovoje sumokėsime mes – vartotojai.

Pagerbti žemdirbiai, apdovanoti konkurso „Metų ūkis 2018“ dalyviai

(Atkelta iš 1 p.)

Veiverių s.); angusų veislės galvijus auginančiam, istorinę atmintį tėviškeje saugančiam **Jonui Šalčiui** (Šaltiniškių k., Išlaužo s.) bei alternatyvių verslų kaime kūrėjui (audi- nių, danielių ir elnių ūkis) **Kaziui Mieldažiui** (Mikalinės k., Šilavoto s.).

Prienų r. ūkininkų sąjungos pirmininkas Martynas Butkevičius savo pranešime pabrėžė, kad konkursas „Metų ūkis“ yra vienas iš prasmingiausių renginių, kuris skatina ūkininkus kuo geriau tvarkytis ūkiuose, siekti gamybos efektyvumo ir ekologinės pusiausvyros, kelti savo kvalifikaciją, diegti inovacijas ir skleisti gerą patirtį. O tai daryti nėra lengva, žemdirbiai yra priklausomi ir nuo permainingų oro sąlygų, ir nuo produkcijos kainų pokyčių, ir nuo žemės ūkio politikos. Visgi M. Butkevičius džiaugėsi, kad, skirtingai nuo ūkių mažėjimo tendencijos šalyje, 2018 m. liepos 1 d. duomenimis, Prienų rajone laikomų karvių skaičius išliko stabilus – 5233, pieno pagaminta 90 - čia tonų daugiau, aki- vaizdu, kad šiame sektoriuje pradėta ūkininkauti efektyviau. Tačiau, jo pa- stebėjimu, problemų šiame sektoriuje netrūksta, jo plėtra apribota, daugumą sudaro maži šeimos socia- liniai ūkiai, kuriuose 788 žmonės augina po vieną - dvi karves.

Džiugina tai, kad į kaimus keliasi nemažai inicia- tyvaus jaunimo. Bet, kaip pastebėjo Ūkininkų sąjungos pirmininkas, jauni žmonės, norėdami įsikurti ir inves- tuoti, negali įsigyti ar išsinuomoti žemės, nes jos trūksta.

Lietuvos pieno gamintojų asociacijos pirmininkas **Jonas Vilionis** savo sveikinimo kalboje palietė pieni- ninkams skaudžias temas – žemesnes, nei kitose Europos šalyse, pieno supirkimo kainas; mažesnes tiesiogines ES išmokas; ant ūkininkų pečių gulančius įvairius apribo- jimus, patikras, didėjančius europinius reikalavimus.

„Jei tylėsime, mūsų išmokos ir liks mažiausios,“ – kreipdamasis į susirinkusiuosius J. Vilionis pakvietė juos prisidėti prie tęsiamų protesto akcijų Briuselyje, kuomet bus pristatomas ES biudžetas. Į protesto akciją įvairių žemdirbiškų organizacijų atstovai žada išvykti keturiais autobusais.

Europos Parlamento nario **Bronio Ropės** vardu ak- tyviems ūkininkams **Rolandui Aleksandravičiui** ir **Nijo- lei Litvaitienei** padėkas įteikusi europarlamentaro pa- dėjėja Rūta Bičiuvienė patikino, jog Lietuvos ūkininkai Briuselyje turi palaikymą, bus dedamos pastangos, kad žemės ūkis būtų paskelbtas prioritetine sritimi ir biudžeto lėšos jai nesumažėtų.

Šventėje netrūko garbingų svečių. Renginio vedėjos paraginti jie kalbėjo taupiai, atkreipdami dėmesį į es- mines žemės ūkio sektoriaus politikos problemas. Užtat

LŪS pirmininkas **J. Talmantas** konkurso „Metų ūkis“ jubiliejinius kaklaraiščius užrišo aktyviems žemdirbių organizacijų vadovams **M. Butkevičiui** ir **J. Vilioniui**.

LR Seimo narys **A. Palionis** apdovanoja ūkininkų **Balsevičių** šeimą iš **Stakliškių** seniūnijos.

EP nario **B. Ropės** linkėjimus ir dovanas aktyviems ūkininkams **R. Aleksandravičiui** ir **N. Litvaitienei** perdavė jo padėjėja **R. Bičiuvienė**.

AB „Swedbank“ atstovė apdovanojo Prienų r. ūkininkų sąjungos pirmininką **M. Butkevičių** bei aktyvius narius **G. Astrauskienę** ir **O. Drūlią**.

Žemės ūkio ministro patarėjas **J. Pupius** ministro padėkas įteikė ūkininkui **D. Steponkevičiui** ir **Stakliškių** seniūnijos žemės ūkio specialistei **V. B. Steponkevičienei**.

sveikinimo žodžiai Prienų rajono ūkininkams liejosi laisvai, daugelis jų buvo apdovanoti padėkos raštais ir rėmėjų dovanomis.

Žemės ūkio ministro patarėjas **Jonas Pupius** mi- nistro vardu skyrė padėkas aktyviam Ūkininkų sąjungos tarybos nariui **Dariui Steponkevičiui** ir žemės ūkio bei kaimo plėtros specialistei **Valerijai Birutei Steponke- vičienei** bei perdavė žinią, jog greitai laiku į Prienus susi- tikti su žemdirbiais atvyks ir pats ministras.

Dažnas svečias Prienuose, LR Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas **Kęstutis Mažeika** (Nukelta iš 8 p.)

Jaunoji ūkininkė **G. Taletavičiūtė** negalėjo dalyvauti šventėje, todėl Seimo narys **V. Kamblevičius** ją aplankė ir apdovanojo namuose.

LR Seimo narys **K. Mažeika** pagerbė ūkininkus **V. Šadzevičių** ir **R. Stankūną**.

Išgyti nuo priklausomybių gali padėti ir artimieji

Respublikinio priklausomybių ligų centro specialistai pastebi: daugiausia pagalbos kreipiamasi dėl priklausomybės nuo alkoholio – praėjusiais metais dėl šių problemų užfiksuota apie 11 000 apsilankymų. Specialistų teigimu, didelė atsakomybė įtraukiant priklausomą šeimos narį į kurią nors gydymo ar psichologinės socialinės rehabilitacijos programą tenka jo artimiesiems.

Priklausomybės – liga

Pasaulinės sveikatos organizacijos tyrimas maždaug prieš 10 metų atskleidė, kad kas 10 vyras ir kas 50 -ta moteris yra priklausomi nuo alkoholio. 2016 m. duomenimis, Lietuvoje yra apie 10 500 žmonių, kurie reguliariai švirkščiasi ar vartoja dideles narkotinių medžiagų dozes.

„Priklausomybės sindromą reikėtų įtarti, kai dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ar lošimų asmuo patiria neigiamų padarinių sveikatai, santykiams su kitais žmonėmis, socialinei padėčiai. Jei psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas dar nesukėlė priklausomybės, tačiau pakenkė sveikatai, ši būseną įvardijama kaip „žalingas

vartojimas“. Dažnai asmenys nepajėgia patys įvertinti savo priklausomybės laipsnio ir grėsmės gerovei, todėl svarbu, kad šeimos nariai ir bendradarbiai tinkamai reaguotų, paskatintų ieškoti išeities“, – apie būtina pagalbą kalbėjo Justina Šimanauskaitė, Respublikinio priklausomybės ligų centro Šiaulių filialo direktorė.

Būtina ieškoti pagalbos

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (NTAKD) direktorės Ingos Juozapavičienės teigimu, kad galėtum paveikti psichoaktyvias medžiagas vartojantį asmenį, turi jam būti artimas.

„Tad aplinkiniai (kaimynai, pažįstami), ko gero, negali padaryti

Justina Šimanauskaitė pastebi, kad priklausomų asmenų artimiesiems labai svarbu tinkamai reaguoti į šią problemą, paskatinti sergantįjį ieškoti išeities.

Nuotrauka iš asmeninio archyvo

didelės įtakos siekdami padėti žmogui atsisakyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, nors pasiūlyti pagalbą, žinoma, gali ir turi. Šeimos nariai turėtų bandyti įtraukti priklausomą artimąjį į kurią nors gydymo ar psichologinės socialinės rehabilitacijos programą. Pagrindinė užduotis šeimos nariams ir artimiesiems – sudaryti sąlygas, kad asmeniui vartoti psichoaktyvias medžiagas būtų „sunku“, ir motyvuoti jį gydytis“, – akcentavo pašnekovė.

Šeimos nariams, gyvenantiems su priklausomais asmenimis, patariama kreiptis į specialistus, kurie patars, kaip padėti tokiam žmogui. Tokie specialistai dirba psichikos sveikatos, priklausomybių ligų centruose, socialinės psichologinės rehabilitacijos įstaigose. Priklausomam asmeniui patariama lankyti ir savipagalbos (anoniminių alkoholikų, anoniminių narkomanų) grupes.

„Baigus gydymą ar socialinės psichologinės rehabilitacijos programą, ne mažiau svarbus žingsnis – reintegracija, nes visuomenės nuo-

monė, diskriminacijos ir socialinės atskirties apraiškos Lietuvoje taip pat turi didelės įtakos priklausomų asmenų sėkmingam išdarbinimui. Išdarbinimas tokiems žmonėms suteikia galimybę grįžti į visateisį funkcionavimą visuomenėje, autonomiškumą, savarankiškumą, o tai savo ruožtu daro įtaką ir sėkmingesniai sveikimui bei sudaro prielaidas ir motyvaciją negrįžti prie vartojimo“, – pastebėjimais dalijosi I. Juozapavičienė.

Nuo ko pradėti?

NTAKD vadovės teigimu, žmogus, turintis problemų dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, pirmiausia gali pasitarti su savo šeimos gydytoju, kuris, esant reikalui, pasiūlys konsultuoti pas psichiatrą. Į psichiatrą galima kreiptis ir tiesiogiai

Projektas

„Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“ finansuojamas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis.

Užs. Nr. 107

Patarimai artimiesiems

Dažnai artimajam susirgus priklausomybės liga šeimos nariai jaučiasi išsekę, apimti kaltės ar baimės jausmų, tikisi sustabdyti artimojo girtavimą, narkotikų vartojimą ar lošimą.

J. Šimanauskaitė išskyrė penkis naudingus patarimus artimiesiems:

- Skatinkite kreiptis pagalbos – tai gali tapti svarbiausiu žingsniu į ligos pripažinimą ir sveikimo kelią.
- Palaikykite, jei artimasis ieško gydymo. Kartu ieškokite geriausių sprendimo būdų. Kiekvienas žmogus yra individualus, todėl egzistuoja daug gydymo metodų. Išstik nesėkmei, skatinkite bandyti vėl.
- Dalyvaukite sveikimo procese. Gilinkite savo žinias ir supratimą apie priklausomybės ligą, jos simptomus, eigą ir gydymo galimybes. Taip galėsite efektyviau padėti šeimos nariui ir sau pačiam.
- Rūpinkitės savo savijauta. Psichikos ligos turi įtakos visų šeimos narių savijautai, kartais net gyvenimo būdai. Analizuokite savo jausmus, lankytis pas psichologą, nepamirškite skirti laiko savo pomėgiams ir atsipalaidavimui. Lankytis paramos grupėse.
- Neveikite už priklausomą asmenį. Nesistenkite užglaistyti problemų, žmogus pats turi su jomis susidurti, mėginti spręsti, įvertinti skaudžius veiksmų padarinius.

Nuomone Kaimynas kaimynui nelygu

Justinas ADOMAITIS

Lietuvio charakteryje užkoduota nemeilė kaimynui. Artimam, tolimam ar visai kitoje šalies pusėje. Dar nuo Vytauto Didžiojo laikų sklendo istorijos legendos apie lenkų pavogtą mūsų karaliaus karūną. Neseniai lankydamasis Lucke, Vakarų Ukrainoje, iš tenykščių istorikų sužinojau, jog pagal Viduramžių tradiciją karaliui karūną privalėjo uždėti popiežius. Nors Lietuva vadinta Didžiąja Kunigaikštyste, plytėjusia nuo Baltijos iki Juodosios jūros, tačiau į tuometę jos sostinę Lucką Romos katalikų bažnyčios vadovas vykti nebuvo suplanavęs. Lenkai niekuo dėti.

Prieš šimtą metų Lietuvos nepriklausomybę mūsų miestų ir miestelių gyventojai pasitiko tarpusavyje kalbėdami lenkiškai. Mykolo Kru-pavičiaus tėvas, save laikęs „amžinu džuku“, XX amžiaus pradžioje su kaimynais bendravo lenkų kalba, poterių kalbėję taip pat lenkiškai. Sakydavo: „Kai susikurs Lietuva, kalbėsiu lietuviškai.“

Iš mokyklinių vadovėlių prisimename „Anykščių šilelio“ parašymo priežastį: kunigų seminarijos dėstytojas supeikė lietuvių kalbą, pacituodamas Adomo Mickevičiaus „Pono Tado“ eilutes ir pabrėždamas, jog tik lenkų kalba tinkanti poezijai ir minčių raiškai. Klierikas Antanas Baranauskas pasijuto įžeistas kaip lietuvis ir atsakė mums visiems atmintinai žinoma poema.

Šiandien galbūt visai nemoty-

vuotai mes pykstame ant kaimynų lenkų. Kol prieš keletą dešimtmečių jų valstybės keliai buvo siauri ir duobėti, kaimo sodybos apsamanojusios, ūkiai nedideli ir dar varganai atrodantys, mes paslapčia vylėmės pažanga pralenksiantys kaimynus. Dardėjome verslumo mokyti iš vokiečių, austrų, prancūzų. Visiems pasakojome, jog Lietuva – žemės ūkio kraštas, tarpukariu pieno produktais ir kiaušienomis aprūpindavome Vakarų Europą, sovietmečiu – beveik 150 mln. gyventojų turinčią Rytų šalį. Kaip iš tvarto ant pavasario žolės išleisti veršeliai džiūgavome naujausia ir brangiausia žemės ūkio technika, kuriai pirkti neužteko europinių ir nuosavų lėšų, teko įsipareigoti skoliniojams. Plėtėme laukus ne dešimtimis, o šimtais hektarų, netruko atsirasti ir tiktų stepių, kuriose traktoriai

galėjo dirbti be vairuotojo. Investicijų šišas pasiutusiais tempais trumpino žmogaus poilsio laiką, kurio ne kompensavo net stambiojo verslo savininkų ūkininkams padovanotos kelionės į egzotiškus kraštus ar pramogų parkus. Tuo pat metu kaimynai lenkai savo dešimčių hektarų ūkeliuose laukus dirbo vos už arklį galingesniais traktoriais, tėvų statytuose tvartuose laikė nedideles karvių bandas. Užtat sekmadieniais šventai laikėsi poilsio dietos, stropiai lankė bažnyčią ir gausiai aukojo naujų šventovių statybai. Neseniai su lietuvių verslininkais užsukę į stambios žemės ūkio mašinų gamyklos direktoriaus kabinetą, ant sienos pastebėjome stebuklingos Čenstakavos Dievo Motinos paveikslą.

Sovietmečiu su studentų turistų grupe teko lankytis Lenkijos pietiniame regione. Pro autobuso langą matėme mums tada senoviškomis atrodančias sodybas. Ne vienoje po tuo pačiu stogu tilpo ir gyvenamasis būstas, ir tvartas. Didoka mėšlo krūva kieme pro ją vaikstantiems žmonėms, matyt, nekludė.

Organinių trąšų kupstai ir nūnai rikiuojasi Lenkijos ūkininkų laukuose, apstu jų ir prie sodybų tvartų. Negi ES direktyvos dėl nitratų ir gamtos saugos galioja tik Lietuvoje?.. Pervieną dieną greitkelyje netoli

Krokuvos matėme keletą pienvežių su raidėmis LT.

Kaimynai akivaizdžiai mus aplenkė. Jų pieninės dirba be pertrūkio, produkcija paklausė, išvežti tenka vos kelis procentus. Lietuvos pieno perdirbėjai pasakys: lenkų vartotojų rinka – 36 milijonai, lietuvių – nėra ir trijų. Vieša paslaptis, jog didžiąją dalį pieno produktų mūsų prekybos centruose sudaro kaimynų pieninių gaminių. Gerai įsigilinę į etiketes, sužinosite, jog ir mūsų pieno perdirbimo įmonės naudoja Lenkijos pieninių paslaugomis.

Lietuvos zootechnikų sąjungai priklausoma nemaža grupė Suvalkų krašto ūkininkų. Atvykę į mūsų renginius jie stebisi žalio pieno supirkimo kainomis, kooperacijos ir konkurencijos paradoksais. Lenkijos pieno ūkių šeimininkai, kaip ir grūdinininkai, sodinininkai, daržinininkai, dešimtmečiais skaičiuoja narystę kooperatyvuose, drąsiai susitaria tarpusavyje dėl žaliavos pardavimo kainų ir to šventai laikosi. Verslumo lenkams pavydi ne tik Rytų, bet ir Vakarų Europos šalių ūkininkai.

„Jūs patys sau kuriate problemas“, – sako lenkų verslininkas, paklaustas apie kaimyninį bendradarbiavimą, ir primena neišsprendžiamą keturių raidžių klausimą.

Iš Briuselio senokai ir kaskart vis garsiau kalbama apie „kelių greičių“ Europą. Mūsų valdininkai ir derybininkai dažniausiai net neskaityt pasirašo atsiunčiamas direktyvas, ku-

rie siuntimo. Psichikos sveikatos centruose, kurie yra kiekvienoje savivaldybėje, besikreipiantis asmuo bus konsultuojamas ne tik psichiatro, bet ir, esant reikalui, gaus psichologinę pagalbą.

Priklausomybės ligomis sergantiems asmenims specializuota pagalba teikiama Respublikiniame priklausomybės ligų centre, turinčiame filialus Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje.

„Darbas su asmenimis, priklausomais nuo psichoaktyviųjų medžiagų, negalimas be tarpdisciplininės komandos. Priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo problema dažniausiai yra kompleksinė, reikalaujanti kompleksinio požiūrio ir sprendimų, todėl kiekvieno specialisto indėlis yra ne tik svarbus, bet ir būtinas“, – akcentavo I. Juozapavičienė. Asmens poreikių tenkinimą psichologinės socialinės rehabilitacijos įstaigoje užtikrina specialistai (psichologas, socialinis darbuotojas, socialinio darbuotojo padėjėjas ir kt.), kurie įpareigoti kurti ir vystyti tarpdisciplinines komandas. Besigydančiam žmogui, įvertinus poreikius ir įstaigos vykdomą psichologinės socialinės rehabilitacijos programą, sudaromas individualus socialinės globos planas, kuris yra periodiškai peržiūrimas ir patikslinamas.

Psichologinės bei socialinės rehabilitacijos paslaugas, kurių trukmė – iki 18 mėnesių, priklausomybės ligomis sergantys asmenys gali gauti psichologinės bei socialinės rehabilitacijos įstaigose (jų yra 13), turinčiose socialinių paslaugų licencijas.

Lietuvos nepriklausomybės
atkūrimo šimtmečiui

Užmiršti vardai (IV). Kunigas Jonas Galaunė ir prelatas Vincas Vaičiulis – didieji dvasiniai ganytojai Jiezno krašte

Penkeri metai Nemajūnuose

Dar kartą priminsiu, kad ir Nepriklausomybės kūrimo laikotarpiu, ir tarpukariu dvasininkija Lietuvoje suvaidino ypatingą, dominuojantį vaidmenį, tad tiesiog neturime teisės nepastebėti ir šių mūsų krašto dvasios galiūnų...

Nuo 1928 metų klebonas Jonas Galaunė Kaišiadorių vyskupo Juozapo Kuktos potvarkiu buvo nukreiptas į Nemajūnų parapiją. Štai ką apie šią veiklą rašė klebonas gerai pažinojęs jieznetis Lietuvos kariuomenės generolas - leitenantas Vincas Grigaliūnas - Glovackis: „Nemajūnai gražus, ramus bažnytkaimis ant Nemuno kranto. Apylinkės ir gamta labai gražios, bet pats miestelis labai ramus, stovįs toli nuo visokių centrų, pramogų, gyvenimo sūkurio. Pati parapija buvo viena tų, kur kunigas savo parapijiečius itin caro laikais matydavo tris kartus per jų gyvenimą: kai krikštijo, kai tuokė ir kai laidojo“ (*Vincas – Grigaliūnas – Glovackis. Generolo atsiminimai, T.2-3, V.2018, p.134*). Tiesa, generolas - leitenantas užmiršo paminėti tą ketvirtą kartą, kai kunigas kalbėdavo kiekvienais metais. „Mat sezono metu nemajūniečiai skubėdavo į Birštoną, kur vasarotojams parduodavo savo gaminius. Nepriklausomybės laikais (1918 - 1933, – V.K.). Nemajūnuose atsirado valsčius ir paštas, bet ir tas nelabai traukė parapijiečius į bažnyčią. Taigi parapija buvo labai tyli. Galėjai čia apsilankyti taip, kad nė šuo nesulotų. Aš tik vieną kartą, rodos, pasinaudojau tokiu slaptu poilsiu. Dažniausiai lankėsi kunigo Jono bičiulis Vladas Mironas, kuris kartais atvykdavo vienas, kartais su Antanu Smetona. (Tai

Birštono savivaldybei - maloni naujiena. Pasirodo, kad prezidentas Antanas Smetona krašte buvo ne viena kartą - V.K.). Su prezidentu Smetona Jonas Galaunė palaikė labai gerus santykius, nors tie santykiai kurį laiką buvo ir atvėse“.

Kunigas Jonas Galaunė buvo žmogus visuomeniškas, mėgo kompaniją, judėjimą, veikimą, mėgo pasišnekučiuoti. Tokio būdo asmenybei - Nemajūnai ne vieta. Pradėjo jis prašyti vyskupo Kuktos, kad leistų jam grįžti į Jiezną ir kad paskirtų jį viršetatiniu vikaru be atlyginimo prie Jiezno klebono prelatu Vinco Vaičiulio. Po ilgų prašymų vyskupas sutiko.

Grįžo kunigas Jonas Galaunė į Jiezną, nusipirko sklypelį, pasistatė namelį ir pradėjo šeiminkauti. Galima sakyti buvo laisvas pilietis, nes, išskyrus kasdieninių Mišių Jiezno bažnyčioje, kitų pareigų neturėjo. Tarp davatkėlių kunigas Jonas nebuvo labai populiarus, ir šios dažnai visu kuo jį skundė vyskupui. Su kunigu Jonu Galaune dar kartą susitikau 1941 m. vokiečių okupacijos metu, kai paskutinį kartą Jiezne apsilankiau“ (*Ten pat*).

Klebono Jono Galaunės asmenybės bruožai

Klebonas Jonas Galaunė buvo sudėtingo charakterio - su įvairiais jo atspalviais - žmogus. Bet jame niekada nebuvo apsimitinėjimo, pozos ar vaidybos. Klebonas turėjo labai savitą jūmorą jausmą. 2008 m. gegužės 27 d. laiške Kazimierai Galaunienei Jono Galaunės dukterėčia (Pauliaus Galaunės dukra) Dalia Galaunytė - Augūnienė rašo: „Turiu tokią trumpą anekdotą apie Dėdę

Klebonas Vincas Vaičiulis su Jiezno jaunaisiais ūkininkais ir ūkininkaitėmis 1933 m.

kunigą Nemajūnuose. Dėdė mėgo iš ryto vaikščioti sodelyje ir skaityti brevijorių. Kartą Dėdė, užsilpęs ant kopėčių, sodelyje skynė vyšnias. Pro šalį ėjo dvi moterys, jos sustojo ir žiūrėjo, tai Dėdė pakėlė sutaną ir sako: „Žiūrėkite, matote, kad aš po sutana nešioju kelnes.“

Be to, per šv. Mišias, kai Dėdė kunigas eidavo per bažnyčią ir švęstu vandeniu krapydavo (šlakstydavo) žmones, jis labai mėgo tikrai gerai pakrapyti pažįstamus, taip, kad jie sėdėdavo šlapi“.

Jiezniečiai atsimena su dideliu jūmoru jausmu klebono pasakytus pamokslus, kuriuose jis kritikuodavo net save. Ypač visiems yra įstrigęs „Sapnuoju ir nežinau, ar einu į dangų, ar į peklą“.

Perpildytoje bažnyčioje klebo-

nas visiems primindavo „nebijokite prisiglausti“. Atvykstantiems priimti Santuokos sakramentą primindavo, kad „laukiame su dešromis ir pyragais“.

Nuoširdžius gerus žmones (klebonas J. Galaunė turėjo ir psichologo talentą) klebonas retkarčiais ir pavaišindavo taurele, išstardamas žodžius: „Vą, šitą nuodėmę, pirmiausia, man išpažinsi“. Svarbiausias Jono Galaunės charakterio bruožas buvo jo demokratizmas, tiesumas, nebijojimas išreikšti savo nuomonę. Visuomet užtardavo atsitiktinai pakliuvusiuosius į daboklę, 1941 m. birželio 14 dieną siuntė patikimus žmones išpėti inteligentus apie prasidėjusią tremtį. Po savaitės prasidėjus sukilimui prieš besitraukiančius sovietus, pasisakė prieš susigundžiusių

komunistinėmis idėjomis, bet nenusikaltusių kraštui krauju ir išdavystėmis, asmenų sušaudymą.

Testamentas

Po klebonavimo Nemajūnuose Jonas Galaunė gyveno savo namelyje, retkarčiais padėdavo mišiose prelatui V. Vaičiuliui. Sveikata silpo. Klebonas dar nežinojo, kad jį pradėjo kamuoti inkstų vėžys.

1943 m. kovo 15 d. Jonas Galaunė parašė šį testamentą: „Pavesdamas pilnon atsakomybėn Jiezno Romos Katalikų parapijai nuosavą sklypą žemės su namu ir tvarteliu, uždedu pareigą Jiezno parapijiečiams, kad jie savo lėšomis palaidotų mano kūną. Laidotuvės turi būti kuo kukliausios, be pamokslų, prakalbų, grabas turi būti prastas, arnotas senas. Klebonas Jonas Galaunė“ (Jiezno parapijos byla, Kaišiadorių vyskupijos archyvas).

1945 - 1946 metais Jonas Galaunė sunkiai sirgo, labai išgyveno dėl sovietinio teroro ir žmonių tremčių, įvairių įskundinėjimų.

1946 m. liepos 3 d. klebonas Jonas Galaunė mirė. Prelatas V. Vaičiulis išpildė paskutinę klebono J. Galaunės valią. Jis buvo palaidotas Jiezno bažnyčios šventoriuje.

Prelatas Vincas Vaičiulis ir Suvalkija

Ilgametis Jiezno parapijos ganytojas (1928 - 1960) prelatas Vincas Vaičiulis gimė 1891 m. lapkričio mėn. 18 d. (kitais duomenimis rugsėjo 18 d.) Alvito parapijos Viščiakiemo kaime. Jo tėvai - Juozapas

(Nukelta į 5 p.)

Jonas Galaunė ir brolio Pauliaus šeima su Jonu Steikūnu Nemajūnuose 1931 m.

Klebonas Jonas Galaunė su klebonu V. Jezukevičiumi (pirmas iš kairės, klieriku Antanu Daunoru (sėdi pirmas iš kairės)).

Kašonių bibliotekoje

Lapkričio 22 dieną, Lietuvos kariuomenės 100-mečio šventės išvakarėse, jaunieji Kašonių bibliotekos skaitytojai rinkosi paminėti šią datą.

Kad būtų informatyviau, pasikvietėme Jiezno gimnazijos mokytoją Romutę Kandrotienę, ji, padedama bibliotekininės, supažindino vaikus su Lietuvos kariuomenės praeitimi, Kašonių krašto savanoriais, kuriuos nuolat prisimename. Juk vos susikūrusiai Lietuvos kariuomenei jau 1918 - 1920 m. teko kovoti už Lietuvos laisvę su rusų bolševikais, bermontininkais bei lenkais.

Po pasakojimo vaikai piešė Lietuvos kariuomenę.

Sukabinę bibliotekoje piešinius ir juos aptarę, surengėme smiginio varžybas. Smiginis – taiklumo žaidimas, kai į apvalų ant sienos kabinamą taikinį svaidomi smigiai, strėlytės. Visi vaikai smiginio strėlytes rankose jau turėję, nes laisvalaikio bibliotekoje dažnai draugiškai pasivaržoma. Jauniausiai dalyvei Indrei – šešeri, o vyriausiems Edvinui ir Sandrai – keturiolika metų. Geriausiai sekėsi Sandrai Šipkauskaitei, kitas prizines

vietas užėmė Jūratė Giedraitytė ir Gytis Kabašinskas. Tarp ikimokyklinukų geriausiai sekėsi Kotrynai Šipkauskaitei ir Indrei Kabašinskaitei. Visi dalyviai bendruomenės šventėje, kuri vyko šeštadienį, buvo apdovanoti padėkos raštais ir atminimo dovanėlėmis, o nugalėtojai - diplomais ir medaliais.

Kašonių bibliotekos informacija

Lietuvos kariuomenės 100 -mečiui paminėti

4 pagrindiniai saugaus darbo internete principai

Jei esate vidutinis Lietuvos gyventojas, tikriausiai turite kompiuterį, galbūt išmanųjį telefoną ir, žinoma, naudojate internetu. Turbūt esate girdėjęs ir tai, jog reikia apsisaugoti nuo piktadarių internete. Bet galbūt nežinote, kaip tai daryti?

Pasidomėti verta, mat kibernetinių išpuolių Lietuvoje daugėja. Jei būsite nepasirengę, internetiniai sukčiai gali išvilioti jūsų pinigus. Arba užkrėsti jūsų įrenginį virusu, jį užvaldyti ir panaudoti kitoms kibernetinėms atakoms.

Iš tikrųjų apsisaugoti paprasta - tereikia laikytis 4 pagrindinių saugaus elgesio internete principų. Šiuos principus išskyrė ir patarimais pasidalijo Nacionalinio kibernetinio saugumo centro (NKSC) vadovas dr. Rytis Rainys.

1. Kritinis mąstymas

„Dirbdami internete turėtume būti pasiruošę socialinės inžinerijos metodams, naudojamiems programišių ir piktavalių internete. Reikia saugoti informaciją, kurią jie nori pavogti. Tam reikalingas kritinis mąstymas“, - pirmą saugaus darbo internete taisyklę įvardijo dr. R. Rainys.

Socialinės inžinerijos metodai - tai sukčių naudojami būdai paveikti žmogaus psichologiją ir įtikinti atlikti vieną ar kitą veiksmą.

Pavyzdžiui, 2017 m. kibernetiniai sukčiai siuntinėjo elektroninius laiškus, kuriuose

buvo nuoroda į suklastotą Valskybinės mokesčių inspekcijos svetainę. Piktadariai kvietė užėiti į svetainę ir suvesti kreditinių kortelių duomenis, kad neva galėtų į tą sąskaitą gražinti mokesčių permoką.

Paprastai klastą išduoda smulkmenos, tad būkite atidūs. Tačiau gražintina pinigų suma buvo pateikta litais, o tekste priversta klaidų, kurios leido spėti, jog tekstas išverstas su „Google vertėjo“ pagalba.

Apskritai, vėčiau neatidarinėkite neiškių asmenų atsiųstuose laiškuose esančių nuorodų - jose gali būti virusų. Taip pat būkite itin atsargūs, pateikdami savo asmens ir internetinės bankininkystės duomenis.

„Neva tai bankas prašo, neva informacinė sistema keičiasi, reikia atnaujinti duomenis, pateikti senus slaptažodžius. Reikėtų neužsikabinti ant tokių sukčių kablukų“, - patarė kibernetinio saugumo ekspertas.

Artėjant Kalėdoms, aktualu neapsigauti apsiperkant internete, nes kartais tai būna ne tikros parduotuvės, o klastotės.

„Jas atpažinti galima iš stebėtinai mažų kainų. Jose nepateikiama galimybė susimokėti

grynais prekę pristatius arba per „PayPal“ sistemą. Paprastai fiktyvios parduotuvės prašo tik kreditinės kortelės duomenų. Tokių parduotuvėjų adresai būna netikri, atsiliepiam apie jas būna mažai. Todėl, kilus įtarimams, kortelės duomenų nepateikite, nes pinigai bus išleisti, o prekės negausite“, - įspėjo NKSC direktorius.

2. Kibernetinės higienos priemonės

Antras R. Rainio patarimas - naudoti kibernetinės higienos priemones: legalią ir atnaujintą programinę įrangą.

„Nes būtent per programinės įrangos pažeidimus dažniausiai įsilaužiama į mūsų įrenginius. Įsilaužę piktavaliai pasisavina informaciją, perima įrenginių valdymą ir panaudoja kitoms kibernetinėms atakoms atlikti. Programinės įrangos gamintojas ją rūpinasi, pateikia atnaujinimus, juos reikia įdiegti, kad mūsų pažeidžiamumai būtų užlopyti, ir piktavaliai negalėtų jais pasinaudoti“, - pabrėžė pašnekovas.

3. Stiprūs slaptažodžiai

Kiekvienas mūsų sau svarbias paskyras apsaugome slaptažodžiais. Jeigu jie nepakankamai

stiprūs, piktavaliai gali įsilaužti ir mums pakenkti.

Saugumo specialisto rekomendacija - slaptažodžiui naudoti 3 - 4 žodžių frazę, nes tai stipresnis slaptažodis, nei kelios raidės ir keli skaičiai, kurie gali būti „išlaužti“.

Svarbų patarimą dr. R. Rainys turi ir „Facebook“ bei „Google“ elektroninio pašto naudotojams - naudotis dvigubo autentifikavimo paslauga.

„Iš tikrųjų labai gera priemonė, kuri vartotojų saugumą pakelia į aukštesnį lygį. Nedidelis nepatogumas - du kartus autentifikuoti, kai atsiunčiama žinutė į telefoną su kodu, kurį reikia suvesti. Piktavaliai prie taip apsaugotų jūsų išteklų prieiti negalės“, - patikino NKSC vadovas.

4. Atsarginės kopijos

Galų gale, darykime svarbiausių duomenų atsargines kopijas, kad blogiausiu atveju galėtume pasiekti savo svarbiausią informaciją. Ją galima saugoti saugyklose internete - vadinamuose „debesyse“, arba išorinėse laikmenose.

Ir nenumokite į šiuos patarimus ranka: pasak dr. R. Rainio, didelė klaida manyti, jog kibernetinių atakų rengėjams esate neįdomūs.

„Pagrindinis kibernetinių atakų motyvas dažniausiai būna finansinė nauda, siekis pasipelninti. Tai yra labai stiprus motyvas, todėl ir piktadarių atkaklumas didelis“, - įspėjo NKSC vadovas. *Užs. Nr. 108*

Užmiršti vardai (IV). Kunigas Jonas Galaunė ir prelatas Vincas Vaičiulis - didieji dvasiniai ganytojai Jiezno krašte

(Atkelta iš 4 p.)

Vaičiulis ir Agota Dambrauskaitė - Vaičiulienė buvo darbštūs ir pamaldūs žemdirbiai, svajoję vieną iš vaikų išleisti į kunigus. Kaišiadorių vyskupijos istorikas N. Švogžlys - Milžinas Vincento Vaičiulio tėvus apibūdino kaip tipiškus anų laikų suvalkiečius, susipratusius, apsišvietusius, darbščius ir veiklius, išdidžius ir siekiančius garbės bei pripažinimo. Anot istoriko, „Vaičiulių šeimos gyvenime viskas buvo aiškiai apgalvota, nuspręsta ir gana griežta suvalkiečių režimo tvarka“ (N. Švogžlys - Milžinas, *Prelatas Vincas Vaičiulis - Kaišiadorių vyskupijos archyvas*, 1970, p. 3).

Šeimoje dar augo Vincento Vaičiulio brolis Juozapas ir sesuo Magdalena. Vincentas 1903 - 1905 m. mokėsi Vilkaviškio pradžios mokykloje, o 1907 - 1911 m. - Marijampolės gimnazijoje. 1911 m. dvidešimtmetis jaunuolis nuvyko į savo vyskupijos centrą Seinus ir įstojo į kunigų seminariją. Joje jis mokėsi ketverius metus (1911 - 1915 m.). Didele kliūtimi studijose seminaristui buvo lenkų kalbos prastas mokėjimas, bet jis pamažu tą spragą įveikė.

Pirmojo pasaulinio karo kelias

Prasidėjęs Pirmasis pasaulinis karas sujaukė seminaristo siekius. 1915 metais Vincentas Vaičiulis jau buvo djonas, tačiau dėl karo grėsmės su kitais kurso draugais iš Seinų turėjo atvykti į Vilniun, o vėliau net į Minską, kur „1915 m. liepos 19 die-

na katedroje Seinų vyskupas Antanas Karosas šalia kitų įšventinamų Seinų kunigų seminarijos auklėtinių įšventino į kunigus ir Vincą Vaičiulį“ (*Viltis*, 1915 07.22, nr. 162(403), p. 2).

1915 m. „Vilties“ publikacijoje apie primicijas Aušros Vartuose pastebima, kad sekmadienį, liepos 26 dieną, Seinų kunigų seminarijos auklėtinis kunigas Vincas Vaičiulis atlaikė pirmąsias šventas mišias, archidjkonaujant kun. I. Markuckiui. Gražų, jausmingą pamokslą pasakė kanauninkas Olesčiukas. Primicijantui niekuomet mintis neatėjo, jog jam atsieis svetimoje vyskupijoje švęsti savo amžiaus iškilmę. Karui prasidėjus, per pernykščias vakacijas kun. Vincas viešėjo pas savo tėvelius. Bet liūdnos tai buvo vakacijos ir ne kartą grėsė jam pavojus - du mėnesius gyveno rūsyje po sprogstančiu „čomodanu“. Galų gale sugrįžo seminarijon (Išsikėlusioje į Vilnių, - V.K.) ir čia per ištisą žiemą, ar motoms bestaugiant, ruošėsi prieš šventimų“ (*Viltis*, 1915.08.01, nr. 171(412), p. 2).

Kunigas Vaičiulis kurį laiką pasiliko Vilniuje ir dirbo vikaru Aušros Vartų bažnyčioje.

1915 m. rugėjo mėnesį Vilnių okupavo kaizeriniai okupantai. Seinų vyskupijos administratoriumi M. Dabrilai paraginūs, trūkstant kunigų, V. Vaičiulis grįžo į Vilkaviškį, kur 1915 - 1920 m. buvo Vilkaviškio vikaras ir naujai įsteigtos lietuvių gimnazijos kapelionas.

Vincas Vaičiulis ir „Žiburio“ draugija

„1918 m. pradžioje Vilkaviškio

vikaro, kunigo Vinco Vaičiulio rūpesčiu atgaivintas čia „Žiburio“ draugijos skyrius, kuris dėlei karo aplinkybių pusketvirtus metus jau neberodė gyvybės. Sausio 6 dieną parapijos namuose įvyko šios katalikiško švietėjiško pobūdžio organizacijos steigiamasis skyriaus susirinkimas“ (*Tėvynės sąjunga*, 1918 sausio 29, nr. 4, p. 8). Šiame susirinkime buvo apsvaistyti skyriaus narystės knygyno organizavimo, metinio mokesčio klausimai, išrinkta skyriaus valdyba. Valdybos pirmininku buvo išrinktas Vincas Vaičiulis. Tarp kitų 8 valdybos narių dideliu aktyvumu pasižymėjo jo padėjėjas Jonas Gavėnas, išdininkas ir knyginkas vilkaviškietis Antanas Kriškėičukaitis. Valdyba nusprendė Vilkaviškyje organizuoti katalikišką chorą (*Ten pat*).

Kunigas V. Vaičiulis - Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijos steigėjas

1918 m. sausio mėn. 6 d. V. Vaičiulio ir kitų bendražygių iniciatyva atkurtas „Žiburio“ skyrius jau vasario mėn. įsteigė suaugusiųjų kursus, kuriuos lankė apie 300 jaunimo. 1918 m. lapkričio 15 dieną kunigo V. Vaičiulio iniciatyva buvo įsteigta Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazija. Gimnazijos direktoriumi paskirtas Stasys Vaitkevičius. 1918 m. lapkritį joje mokėsi 2 klasės su 49 mokiniais. Apie klebono rūpinimąsi gimnazija liudija daugybė dokumentų. Tai kartu su direktoriumi parašytas prašymas švietimo ministru J. Tubeliui, kuriame dėl gimnaziją lankančių skaičiaus augimo prašoma atidaryti trečiąją, ketvirtąją ir penktąją gim-

Su pavasarininkais Jiezno klebonijoje 1934 m.

nazijos klases. Prašymo pabaigoje pabrėžiama: „Atsakymą ant prašymo meldžiame pranešti ar gimnazijos vedėjo, ar „Žiburio“ skyriaus pirmininko ir Centro įgaliotinio kunigo Vinco Vaičiulio vardu“ (*LCVA*, f. 391, ap. 2, b. 1871, l. 21 - kalba netaisyta). Tai daugkartiniai prašymai Švietimo Ministerijai pašalpoms mokytojų atlyginimams apmokėti (*Ten pat*, p. 19, p. 30). Tai Vinco Vaičiulio ranka prašymas pašalpai dėl brangiai nuomojamo gimnazijos pastato (*Ten pat*, p. 33). Tai ir gimnazijos pajamų išlaidų sąmatos (*Ten pat*, p. 34, p. 52, 53).

Vincas Vaičiulis nuo pat pirmųjų gimnazijos dienų gimnazijoje buvo gimnazijos kapelionas, dėstė tikybą ir Lietuvos istoriją. 1920 m. pradžioje jis turėjo 12 tikybos pamokų ir 4 Lietuvos istorijos pamokų krūvį (*Ten pat*, b. 1872, p. 57).

1920 - 1921 metais kunigas Vin-

cas Vaičiulis dirbo Alytaus gimnazijoje, kur daug padirbėjo steigdamas pavasarininkų ir ateitininkų organizacijas. 1921 - 1923 metais jis dirbo Lietuvos kariuomenės Ulonų pulko kapelionu Kaune.

1923 metais jis yra vėl paskiriamas kapelionu Vilkaviškio gimnazijoje. Čia jis gimnazijos administracijos yra labai nuoširdžiai sutinkamas. Dvasiško ir mokytojo darbas jam labai patiko, jis buvo kolegų ir gimnazistų gerbiamas ir mylimas. Kitas jo gyvenimo etapas - darbas kapelionu ir mokytoju Aukštadvario mergaičių prekybos progimnazijoje (1924 - 1928). Iš čia kaip dvasinis ganytojas jis atvyko į Jiezno parapiją. Prelatas buvo vienas ryškiausių tarpukario dvasinių ganytojų kaimyninėse vyskupijose.

Bus daugiau

Vytautas Kuzmickas, istorikas

Prienų turguje

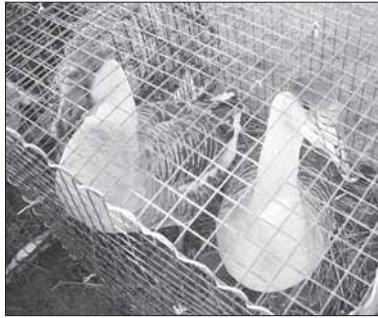
Palma PUGAČIAUSKAITĖ

„Ko reikia gerai kiaušinienei?..“

Baltas nuo pirmųjų snaigijų rytas turguje buvo kaip įprastai vienodas besibaigiant lapkričiui – vieni kažką pirkė, kiti, kaip sakė, „atėjo pasirodyti, kad dar gyvi, tiesiog pasivaikščioti, praleisti gražų rytą ir galbūt nusipirkti to, ko nelabai reikia“.

Ūkinių gyvūnų turgavietėje iš jurbarkiečio prekeivio dar pirkė vištas. Prašėsi į gražią paukščių šeimą būti nuperkamos ilgakaklės žąsys, muskusinės antukės ir vištos „iš kaimo“. Vyrai akis ganė į visokias dalis mašinoms, kitai technikai, apie kurias moterys, anot jų, nenusimano, todėl jos šmirinėjo tarp naujų ir padėvėtų drabužių bei avalynės ir rinkosi, kuo pasipuošti. Kad atėjom į šventinį laikotarpį, kai gausu renginių ir mūsų rajone, ir kitur, buvo galima justis iš sustojusių žmonių tiesiog pasikalbėti. Nors kojom, kaip sakė, vienoj vietoje „trepsėti“ šaltoka, bet sušildo pašnekovo tikrumas. Juk atstumas nuo vienos rajono seniūnijos iki kitos nedidelis, žmonės nuo seno vienas kitą pažįsta. Ir viename, ir kitame turguje buvo pastebėjimų, kad „galbūt bent turguje perkama nepriklausomai nuo politinių pažiūrų“. O mintis gi gimė todėl, kad, kaip sakė, į renginius kviečiami pagal tai, kam „prijaučia“, o jeigu „ne tų pažiūrų – sėdėk namie arba kurk naują partiją, o savo nuomonės išvis geriau neturėk“. Aišku, šie žmonės laidė sveiko humoro „strėles“, ir jie tikrai liks tokiais, kokie esą ir nepakviesti į vieną ar kitą susibūrimą, bet ar būtina, kad „visi melstūsi tam pačiam dievui“... Bent turguje, pasak ilgamečių prekeivių, reikia tikėtis, kad to nebus.

O kad per trumpas gyvenimas domėtis „tokiu purvu“, įtikinamai kalbėjo medinių dirbinių pirkėja Vida. Jų buvo atvežęs Gintautas iš Juodbūdžio. Pasak pirkėjos, nebrangūs darbai, o įdėta daug triūso ir šilumos. Bulvių trintuvė galima buvo įsigyti, priklausomai nuo dydžio, už 2 - 3,50 euro, mentelę išsirinkti už 1,20 - 3 eurus, o padėklą, pjaustymo lentelę rinktis ir didesnę, ir mažesnę, apvalią, keturkampę. Savo laisvalaikį paskyręs medžio darbams, pakalbin-

tas Gintautas sakė, kad gerokai daugiau nuperka dovanoms po eglę būtent šventiniu laikotarpiu tie pirkėjai, kurie vertina rankų darbo gaminius, o ne atvežtus iš Kinijos. Beje, visokių „blizgučių“ buvo galima jau pamatyti ir tarp sendaikčių. Yra pirkėjų, kurie renkasi ir dovanėlėms vaikams, ir buičiai papuošti artėjant Metų šventėms, ir daiktus tik iš sendaikčių, tikėdami, jog jų kokybė yra geresnė nei prekybos centruose. Taigi pasirinkimų daug, tik „gudriai pragyventi reikia sugebėti“, anot Mariaus, įsigijusio dvi poras padėvėtų odinių žieminių batų. Šypsodamasis jaunas verslininkas, sugrįžęs iš Norvegijos trumpam į tėviškę, tikino, kad „norint pradėti kažką naują, pirmiausia reikia išdrįsti žengti pirmą žingsnį, norint pagauti žuvį, reikia nusipirkti meškerę“. O perkančiųjų žuvis pagal skonį, kaip įprastai, buvo eilutė. Jūros ešerio kilogramas kainavo 4,70 euro, šamo filė – 3,50 euro, upėtakio filė – 6,90 euro, atvėsintos beledo skorpionžuvės filė – 6,90 euro, dažniausiai perkamo heko (jūros lydekos) kilogramas – 3,20 euro.

Apie dešimtą valandą pieno bei jo produktų dauguma jau buvo nemažai išpardavę, nors kainos įprastos. Viena šeiminkė pasidžiaugė pirkėjais, kurie iškart norėjo aštuonis saldaus pieno sūrius pirkti. Kadangi jau buvo dalį atvežtų pardavusi, jauni žmonės užsisakė kito šeštadienio rytui. Litras pieno kainavo 0,50 euro, litras grietinės – 3,40 - 3,60 euro, pusė kilogramo sviesto – 4 eurus, pusė kilogramo varškės – 1-1,20 - 1,50 euro. Ožkos pieno litras kainavo 1,50 euro. Sūrį pagal skonį, svorį pirkė už 1,20 - 3,50 euro.

Bitininkai kilogramą medaus pardavė už 6 eurus, pusės litro stiklainį už 4 - 4,50 euro. Jau perkamos dovanėlėms ir vaško žvakės, kurių kaina svyruoja, mat priklauso nuo

vaško kiekio.

Dešimt vištos kiaušinių jų augintojos pardavė už 2 eurus.

Tame pačiame prekybos paviljone buvo galima paskanauti nemokamai „Du medu“ paties šeiminko kepto ekologiško šakočio. Pakalbintas jis sakė, jog pirmą savaitę, kai prekiauja šakočiais iš tikrų produktų. Ir išdavė, kad prieš dvidešimt metų pas tėvuką jis pirmą kartą pats kepė šakotį ant namų gamybos „krosnies“, dabar tikisi daugiau individualių užsakymų. „Du medu“ ekologiškų šakočių jau yra prekyboje ir Laisvės a. įsikūrusioje krautuvėlyje. O pirkėjai renkasi įvairiai – vieni ima šakotį su storesne „siena“, kiti su „kuo ilgesniais spygliais“, kai tik paskanauja trupinių. „Ko reikia gerai kiaušinienei?“ - maloniai šypsodamasis klausė šeiminkas, užklaustas apie skonio tikrumą. – Ekologiškam šakočiui reikia daug „laisvų ir laimingų“ vištų kiaušinių. Todėl, kad atsirado jų daugiau, ir ėmėmės kepti“. Šešiams mažučiams šakočiams, kurie telpa ant vieno „iešmo“, pasak jo, reikia apie 4 kilogramų kiaušinių. Čia pat nuotaikingai į pokalbį įsijungė kiti prekeiviai ir keletas pirkėjų pradėjo skaičiuoti: vienam kilogramui iš keturių reikia dvidešimties kiaušinių. O gerai kiaušinienei, pasak jų, - nuo šeimynos narių skaičiaus priklauso ir nuo kelių kiaušinių kiekvienas bus sotus. Čia pat prekiaujantis kitas prekeivis, kalbėdamas apie tarkuotus blynus, tikino, jog kaip keptuvė – taip vienas ne vištos, o anties kiaušinis. Šakočiams, sako, nebūtinai... Taigi prekeivių gera nuotaika, tikras, nors ir su humoru išstartas žodis, kurį taip paprasčia atskirti nuo sumeluoto, padeda tikrai daugiau parduoti. Ir tuo įsitikinti labai paprasčia visose turgaus vietose.

Prienų turguje perki, savo kraštą tu remi!!!

Nusikaltimai nelaimės

Dingo pinigų

Prienų r. PK gautas 86 metų moters pareiškimas apie tai, jog lapkričio 17 d. iš jos gyvenamojo namo, esančio Jiezne, Dariaus ir Girėno gatvėje, svetainės neišskiomis aplinkybėmis dingo 6400 eurų.

Įsibrauta į pastatą

Lapkričio 22 d. apie 15 val. Jiezno mieste, Vilniaus gatvėje, 60 metų vyras, atvykęs į savo negyvenamą sodybą, pamatė, jog, įsibrovus į sodyboje esantį ūkinį pastatą, pavogta benzininė ir elektrinė žoliapjovės. Padaryta nuostolio už 710 eurų.

Pradėtas ikiteisminis tyrimas

Lapkričio 24 d. apie 7 val. Prienių rajone išgertuvių metu 55 metų pil. G. V., kuriam alkokotesteriu nustatyta 1,99 prom. girtumas, sudavė ranka į veidą savo broliui P. V. 39 m. sugyventinei L. J. (nustatytas 2,67 prom. girtumas). Tai pamatęs jos 52 m. sugyventinis P. V. (1,98 prom. girtumas) gyvenamojo namo kambaryje

sudavė nenustatytą skaičių smūgių rankomis ir kojomis į įvairias kūno vietas savo broliui G. V., sukeldamas fizinį skausmą. Piliatis P. V. sulaikytas. Dėl šio įvykio Prienių r. PK pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Susidūrė du automobiliai

Lapkričio 25 d. apie 17 val. 45 min. kelio Kaunas – Prienai – Alytus 29 km, Strielčių kaimo ribose, susidūrė 26 metų moters vairuojamas automobilis „Ford Focus“ ir neblaivaus (2,72 prom. alkoholio) 35 metų vyro vairuojamas automobilis „VW Caddy“. Eismo įvykio metu nukentėjo vairuotoja, pirminiais duomenimis, jai nustatyta dešinės rankos trauma. Įtariamasis buvo sulaikytas ir uždarytas į areštą.

Nuvažiavo į pakelės griovį

Lapkričio 25 d. apie 8 val. 15 min. Naujosios Ūtos kaime, Plento g., kelio Vilnius – Prienai – Marijampolė 111 km, neblaivus (2,88 prom. alkoholio) 32 m. vyras, vairuodamas automobilį „Audi A4“, nepasirinko saugaus greičio, nesuvaldė automobilio ir nuvažiavo į pa-

kelės griovį. Įtariamasis buvo sulaikytas ir uždarytas į areštą.

Siautė automobilių vandalai

Lapkričio 25 d. Prienuose, Stadiono gatvėje, apgadintas automobilis „VW Santana“. Padaryta nuostolio už 1500 eurų. J. Brundzos gatvėje, automobilių stovėjimo aikštelėje, išdaužtas automobilio „Audi Avant“ lango stiklas, o iš vidaus pavogta automobilio originali automagnetola su skaitmeninės muzikos keitikliu. Padaryta nuostolio už 148 eurus. J. Janonio gatvėje, automobilių stovėjimo aikštelėje, išdaužtas automobilio „VW Golf“ lango stiklas, o iš vidaus pavogta automobilio magnetola. Padaryta nuostolio už 45 eurus.

Sumušė namo kieme

Lapkričio 25 d. Prienuose, J. Basanavičiaus gatvėje, namo kieme, 35 metų vyrą sumušė trys nepažįstami asmenys. Vėliau nukentėjusysis pasigedo su savimi turėto mobiliojo ryšio telefonu. Padaryta nuostolio už 200 eurų.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK pirminę informaciją

Prisiminkime metų darbus ir savo krašto šviesuolius!

Artėdami prie metų slenksčio, visada prisimename ir tai, ką paliekame, ką nuveikėme, kuo galime pasidžiaugti.

Todėl ir šiame „Gyvenimas“ kviečia visus skaitytojus prisiminti ryškesnius 2018 metų įvykius ir siūlyti savo kandidatų pelnytį Metų žmogaus vardą arba verslo įmonių, organizacijų įsteigtus prizus, skirtus mūsų krašto šviesuoliams pagerbti, tapti nominacijos „Metų projektas“ laureatu.

Rašykite, skambinkite, priminkite apie tuos, kurie verti pagarbos ir mūsų visų padėkos. Jūsų pasiūlymų laukiame iki gruodžio 1 d. Pagal juos parengsime anketą, kurią spausdinsime vėlesniuose laikraščio numeriuose.

„Gyvenimo“ redakcija

Kas Kur Kada?

Jubiliejiniai Birštono viešosios bibliotekos renginiai

Savitė „Nuo penktadienio iki penktadienio“

Lapkričio 30 d. (penktadienį) nuo 12 iki 15 val.

Lauksime Jūsų bibliotekoje pabendrauti, pasidalinti mintimis, pasiklausti muzikos ir eilių. Dalyvaus: aktorė, režisierė Virginija Kochanskytė, fleitininkė Jurgita Otienė ir muzikos terapeutė Diana Gečė.

Gruodžio 1 d. (šeštadienį) 13 val.

Vaikučius ir jų tėvelius kviečiame į anglišką kelionę po Lietuvą su JAV gyvenančia lietuvių poete Vida Bladykaite-Wilson ir autorinių dainų atlikėja Ilona Papečkyte.

Gruodžio 3 d. (pirmadienį) 17 val.

Parodos apie airių rašytojo, poeto JAMES' O JOYCE' O (1882–1941) gyvenimą ir kūrybą atidarymas. Dalyvaus Airijos ambasadorius Davidas Noonanas.

Gruodžio 6 d. (ketvirtadienį) 17 val.

Susitikimas su mūsų skaitytojų mėgiamausia autore, istorinių romanų rašytoja GINA VILIŪNE.

Lauksime Jūsų!

PREMJERA PAŠĖLUSI KOMEDIJA PAŠĖLUSIŲ MOTERŲ IŠPAŽINTIS

Gruodžio 7 d. 19 val.

Birštono kultūros centras

BILJETUS PLATINA

bilietai

IR KULTŪROS CENTRO KASA

Kitoks Teatras

Kitoks teatras

Kviečiame iki sausio 18 d. teikti kandidatūras tradiciniams Prienų rajono savivaldybės apdovanojimams „Dėkingumas“

Apdovanojimai teikiami labiausiai savo kraštui nusipelnusiems žmonėms už svarų indėlį kuriant rajono gyventojų kultūrinę, ekonominę, socialinę ir dvasinę gerovę, už reikšmingus neatlygintinus darbus bendruomenės labui.

2018 metų nominacijos:

**METŲ ŠVIESUOLIS
METŲ POELGIS
UŽ SAVANORYSTĘ
UŽ PRIENŲ VARDŲ GARSINIMĄ
UŽ GYVENIMO PASIEKIMUS
UŽ INDĖLĮ PRIENŲ KRAŠTO EKONOMIKOS AUGIMĄ**

Prienų rajono savivaldybės apdovanojimų „Dėkingumas“ teikimo išskilmės vyks 2019 m. vasario 16 d. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre.

Maloniai kviečiame užpildyti anketą ir pasiūlyti savo kandidatus. Anketą rasite interneto svetainėje www.prienai.lt

Prašome užpildyti anketą iki 2019 m. sausio 18 d. atsiųsti anketoje nurodytais kontaktais arba palikti Savivaldybėje esančioje specialioje pašto dėžutėje.

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ

„Tele2“ klientams Kalėdos jau prasidėjo: dovanų gavo po 10 GB dviems mėnesiams

Technologijų lyderė „Tele2“ su artėjančiomis Kalėdomis jau pasveikino savo pagal sąskaitą mokančius klientus. Operatorius jiems padovanojo po 10 GB nemokamų duomenų šiam ir gruodžio mėnesiui.

Ankstyvos Kalėdos -
10 GB dovanų!

TELE2

„Norėjome iš anksto pasveikinti savo klientus ir taip atsidėkoti už buvimą kartu. Džiaugiamės, kad iki pat metų pabaigos bendrauti, naršyti ir pramogauti jie galės savęs nevarždami“, – sakė Vaida Burnickienė, „Tele2“ pardavimų direktorė.

Apie dovanas pranešta SMS žinutėmis

Išankstinę kalėdinę dovaną gavusių, pagal sąskaitą mokančių, „Tele2“ klientų dalis sudaro beveik 800 tūkst. vartotojų. Apie papildomus nemokamus duomenis jie buvo informuoti SMS žinutėmis.

Interneto duomenų operatorius ir lapkričio, ir gruodžio mėnesį dovanoja po 10 GB ir jie galioja visoje Lietuvos teritorijoje. Kalėdų proga šiuos duomenis operatoriaus klientai gavo be jokių papildomų sąlygų.

„Tele2“ klientai - naršo vis daugiau
Tokia kalėdinė dovana buvo pa-

sirinkta ne veltui, „Tele2“ klientai išnaršo vis daug interneto duomenų. Vartotojai savo mobiliuosius duomenis naudoja ne tik darbui, bet ir pramogoms: žiūri filmus, žaidžia internetinius žaidimus realiu laiku ar dalinasi nuotraukomis bei vaizdo įrašais socialiniuose tinkluose.

Remiantis antrojo 2018 m. ketvirčio Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos ataskaita, lyginant su kitais šalies operatoriais, išsiųstų ir priimtų mobiliųjų duomenų kiekis daugiausia augo būtent tarp „Tele2“ vartotojų. Skačiuojama, kad per mėnesį kiekvienas operatoriaus klientas vidutiniškai išnaršė net 8,38 GB.

„Tele2“ savo klientus stebina ne tik dovanomis, bet ir nuolat rengiamais ypatingais pasiūlymais paslaugoms bei įrenginiams įsigyti. Apie visus juos sužinoti galima internetinėje parduotuvėje www.tele2.lt.

SLEGIA KREDITAI AR PRITRŪKAI PINIGŲ? Tiesiame Jums pagalbos ranką! Akimirksniu palengvinsime Jūsų našta. REFINANSAVIMAS nuo 500 iki 7000 eurų, nuo 6 iki 48 mėnesių. PASKOLOS nuo 100 iki 4000 eurų, nuo 2 iki 36 mėnesių. Konkurencingai itin mažos palūkanos rinkoje. Be užstato, be užslėptų sutarties sudarymo mokesčių. Tel. 8 601 50 935. Įmonė Eurokreditas.lt atstovaujantis Tarpininkas Ričardas. Individualios veiklos pažyma Nr. 621263.

UAB „Zemetra“ atlieka žemės sklypo, esančio Prienų r. sav., Stakliškių sen., Burokiškių k., skl. kad. Nr. 6960/0003:22, kuris ribojasi su sklypu kad. Nr. 6960/0003:129 (savininkė mirusi), kadastrinius matavimus. 2018-12-13 nuo 11.30 val. iki 13.00 val. vyks ribų ženklavimas. Prašome atvykti minėto kaimyninio sklypo paveldėtojus. Neatvykus darbai bus tęsiami, pastabas pateikti per 30 dienų nuo matavimų datos. Kreiptis adresu: Kaunas, Savanorių pr. 221-303, tel. 8 645 14 800, el. paštas – zemetra@gmail.com.

Reklama ■ Reklama ■ Reklama

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi vairuotojai tik su C kategorija. Važiuojame mėnesiui arba 2 savaitėms į Vokietiją. Tel. 8 655 56 743.

PERKA

Nekilnojamas turtas

Perka mišką, gali būti su bendrasavininkais neatidalyta iš bendros nuosavybės. Tinka įvairūs plotai. Sutvarko dokumentus ir atsiskaito grynais. Tel. 8 644 55 355.

Perkame mišką didžiausiomis kainomis Lietuvoje. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8 605 44 445.

Visoje Lietuvoje perku mišką (ir malkinį) su žeme ir išsikirtimui. Moku nuo 2000 iki 10000 Eur/ha. Tel. 8 687 26 005.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė tiesiogiai nuolat perka arklius. Tel.: 8 656 39 189, 8 616 14 424.

Įmonė tiesiogiai perka galvijus aukščiausiomis ŽŪKB „Krekenavos mė-

sa“ kainomis. Tel. 8 613 79 515.

ŽŪB „Žara“ superka karves, jaučius ir telyčias. Atsiskaito iš karto. Tvarko valstybės išmokas, sveria elektroninėmis svarstyklėmis, pasiima savo transportu. Tel.: (8 319) 43386, 8698 28 063, 8 685 86 121.

Superka gero ir lieso įmitimo galvijus (AB „Krekenavos agrofirma“ kainomis), taip pat perka arklius ir traukuotus galvijus. Tel. 8 616 43646.

A. Bagdono IĮ brangiai perka veršelius ir telyčaites auginimui. Moka 6-21 proc. PVM. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel.: (8 319) 69 541, 8 699 93 682.

BRANGIAI PERKA veršelius.

Tel. (8 634) 23551.

PARDUODA

Nekilnojamas turtas

Parduoda sodybą Verbyliškių k., netoli Verknės upės, yra 0,64 ha namų valdos ir 1,40 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Tel. 8 698 56047.

Parduodama sodyba su 54 arų žemės sklypu Jiezno seniūnijoje. Kaina - 11000 eurų. Skambinti tel. 8 604 86 779.

Gyvuliai, gyvūnai

Ūkininkas parduoda svilintų kiaulių skerdieną. Perkant 2 puseles, visą kiaulę, kaina 2,24 Eur. Motininių kiaulių skerdiena - 1,85 Eur. Atvežame. Tel. 8 607 12 690.

Parduodu kiaules mėšai Prienų r. Yra galimybė paskerst ir sutvarkyt mėšą. Tel. 8 699 95 354.

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame.

Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santechnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šlifuojame, dedame ir lakuojame parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltniname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

Parduodu vokiečių aviganių šuniukus. Tel. 8 610 45 317.

Įvairūs

Naminiai šakočiai Jūsų šventėms! Tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 8 650 43 159. (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

Parduoda automobilį Nissan XTrail. 2004 m., TA iki 2020 m. 08. Kaina - 3150 Eur. Tel. 8 652 07 653.

Kietas kuras

Pigiajai parduoda malkas (skrobro, ažuolo, uosio, juodalksnio, beržo). Atveža nemokamai. Tel. 8 635 82 808.

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rąstukais.

PARDUODA

Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduoda ažuolo, beržo pjuvenų briketus ir baltarusiškus durpių briketus. Tel. 8 677 44 884.

UAB „GRASTA“ PARDUODA

Plautą aukščiausios rūšies Kuzbaso baseino akmens anglį. Durpių briketus didmaisiais po 500 kg.

Atvežame, iškrauname mechanizuotai su krautuvu Jums patogioje vietoje.

Akmens anglis fasuota ir maišuose po 25 - 40 kg.

Tel. Prienuose 8 687 36 216, Mauručiuose 8 686 40 250.

PASLAUGOS

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87304.

Minkštų baldų remontas, gobeleno pervilkimas. Restauruojame minkštus baldus, fotelius, lovas, kampus, kėdes. Tel. 8 629 03 717.

Mini ekskavatoriaus 3,3 tonos nuoma. Tranšėjų kasimas vandentiekui, elektrai, drenažui ir kiti darbai. Tel. 8 645 20 612.

Autovežio paslaugos

Tech. pagalba kelyje. Automobilių transportavimas, krovinių pervežimas. Tel. 8 648 10 424.

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

ŠILTINAME

SIENAS, STOGUS IR GRINDIS EKOVATA sausuoju ir šlapiuoju būdu
Tel. 8 640 40002

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos

Santaka

Suvalkietis

Pagerbti žemdirbiai, apdovanoti konkurso „Metų ūkis 2018“ dalyviai

K. Miedažio sukurta žvėrininkystės ūkyje sėkmingai tvarkosi dukra Neringa ir žentas Saulius Kliučinskai.

Tėvų tradicijas kaime tęsia E. ir J. Kazakevičiai (Veiverių s.).

(Atkelta iš 1 p.)

supažindino su komitete priimtais sprendimais, kurie palengvins ūkininkavimo sąlygas, tačiau priminė ir apie griežtėjančius aplinkosauginius reikalavimus, kurių privalu laikytis. Už ekologijos pašymą savo ūkiuose Seimo narys įteikė padėkas ir po Trispalvę Lietuvos valstybės šimtmečio proga ūkininkams Vytautui Šadzevičiui ir Remigijui Stankūnui.

Trumpai ir drūtai šventės dalyvius pasveikino LR Seimo narys Vytautas Kamblevičius, o savo dovanas jis nuvežė į namus Stakliškių seniūnijos jauniems ūkininkams Vaidotui Minkauskui ir Gretai Taletavičiūtei, įkūrusiems pieno ūkį (15 karvių) ir įsirengusiems sūrių ir sviesto gamybos cecheli. Mūsų krašto atstovas parlamente Andrius Palionis tradiciškai pagerbė ūkininkų šeimas, padėkas skyrė Ruočėkui ir Balsevičių šeimoms iš Stakliškių seniūnijos.

Nacionalinės mokėjimo agentūros atstovė Laima Smolskienė direktoriaus vardu padėkomis apdovanojo aktyvų Prienų r. ūkininkų sąjungos tarybos narį birštonietį Joną Gradecką ir Juozą Žėčių. LŪS pirmininkas Jonas Talmantas konkurso „Metų ūkis“ 25 - mečio proga užrišo geltonus proginius kaklaraiščius aktyviems ūkininkų atstovams bei žadintojams Martynui Butkevičiui ir Jonui Vilioniui, padėka apdovanojo Ūkininkų sąjungos veikloje aktyviai dalyvaujantį jaunąjį ūkininką Darių Klebauską.

Mišraus ūkio savininkai J. ir S. Markauskai iš Stakliškių seniūnijos.

Lietuvos juodmargių galvijų gerintojų asociacijos pirmininkas Virgilijus Urbonavičius padėkomis paskatino pieno ūkių savininkus Gitą Astrauskienę ir Algį Degutį.

Sveikinimo žodžius ūkininkams tarė, tarpusavio pasitikėjimo ir sutelktumo linkėjo Lietuvos žemės ūkio rūmų pirmininkas Arūnas Svitojus. Savo klientus, žaliavos tiekėjus sveikino AB „Litagos“, AB „Pieno žvaigždės“, „Dojus Agro“, UAB „Baltic technika“, AB „Marijampolės pieno konservai“, „Swedbanko“ atstovai.

Šventės dalyviams koncertavo grupė „Studija“ ir Steponas Januška.

Konkurso dalyvis J. Šalčius iš Išlaugo seniūnijos.

AB „Pieno žvaigždės“ atstovas įteikė dovanas savo klientams, pieno gamintojams.

Prienų rajono savivaldybės
ir laikraščio „Gyvenimas“ krepšinio
2018 - 2019 m. pirmenybės

Atidarymas

2018 m. gruodžio 2 d. (sekmadienį)
Prienų sporto arena (Pramonės g. 20)

Pirmo turo rungtynės

10:00 Jieznas - Veiverių „Amberis“
11:30 „PMVD“ - „Pakuonis“
13:00 Pirmenybių atidarymas
13:30 Balbieriškio „Ringis“ - „Stadionas“
15:00 „Dvariukas“ - „Pušynė“
16:30 „Prienai - Tango pizza“ - „Šilavotas“

Kviečiame palaikyti savo komandas!

Varžybų organizatoriai ir rėmėjai:

**PRIENŲ
RAJONŲ
SAVIVALDYBĖ**

Gyvenimas

Prienų kūno
kultūros ir
sporto centras

KALĖDŲ
EGLUTĖS
ĮŽIEBIMO
ŠVENTĖ

Gruodžio
1 d.
šeštadienį
17 val.
J. Basanavičiaus
aikšteje

„Kviečiam Kalėdas...“

UGNIES SOU SU TRUPE „UGNIES VALDOVAI“
KALĖDŲ SENELIO SUTIKTUVĖS
ASTOS PILYPAITĖS IR CHORO
„DE-ŽAVU“ MUZIKINĖ MOZAIKA
FEJERVERKŲ SALIUTAI

VEIKS KALĖDŲ SENELIO PAŠTAS,
VAIŠINSIMĖS ARBATA IR VISIEMS
LINKĖSIME GRAŽIŲ ŠVENČIŲ LAUKIMO...

*Jau prasidėjo
„Gyvenimo“
laikraščio
prenumerata
2019 metams!*

**BRANGIAI PERKA
GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!**

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrasticgyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS, APLINKOSAUGA (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIA-
LINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, SPORTAS, KULTŪRA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės
pavadojoja (60014, dale@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodiėnė, Zina
Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai ([maketas@gyvenimas.info](mailto:maketras@gyvenimas.info)). Mob. tel. 8 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.

Ofsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.

Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais - 2100 egz.,
šeštadieniais - 2600 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus
spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 ~ 315) 73786.

 **ALYTAUS
SPAUSTUVĖ**